

.....

Još je jedna godina i još jedan Seminar iza nas, a pred nama novi izazovi, zaduženja i očekivanja, organizacija sljedećeg 63. Seminara biljne zaštite. Nećemo biti niti svjesni kako će brzo godina proletjeti, i već će nas ubrzo dočekati slaganje programa za „novu Opatiju“. Očekujemo Vas i iduće godine i veselimo se ponovnom susretu.

**Predsjednica HDBZ:
prof. dr. sc. Jasminka Igrc Barčić**

POVJERENSTVO ZA JEZIK

O ČEMU SMO PISALI PRIJE 50 GODINA

Naš časopis nema tako dugu tradiciju kao, recimo, *Gospodarski list*, koji je prošle godine proslavio 175. obljetnicu izlaženja, pa oni ponovno mogu pisati ono o čemu su pisali i prije sto godina. No ni 62 godine kontinuiranog izlaženja nekog časopisa kao stručnoga glasila nipošto nije malo.

Nema mnogo stručnih časopisa koji su stariji od našega. Navest ću samo neke s područja biotehničkih znanosti. To su *Ribarstvo*, 1938., *Agronomski glasnik*, 1930., *Agriculturae Conspectus Scientificus (ACS)*. ACS je najstariji i najugledniji poljoprivredni časopis u Republici Hrvatskoj, osnovan 1887. pod imenom *Viestnik za gospodarstvo i šumarstvo*. Danas se tiska na engleskom jeziku. Čak deset godina prije, Hrvatsko šumarsko društvo pokrenulo je izdavanje svog časopisa *Šumarski list* koji neprekidno izlazi od 1877.

Kao što je uglavnom poznato, časopis o biljnoj zaštiti pokrenuli su još daleke 1957. naši tada najpoznatiji stručnjaci za biljnu zaštitu dr. Ž. Kovačević, dr. J. Kišpatić, dr. M. Panjan, ing. R. Kovačević, ing. S. Keglević, ing. M. Sabol te ing. M. Maceljski i dali mu ime *Biljna zaštita*.

Časopis je bio mjesečnik, dakle izlazilo je dvanaest brojeva u godini. U uvodnoj riječi prvoga broja redakcija je istaknula da je mjesečnik pokrenut samo radi rješavanja zadataka koji su namijenjeni biljnoj zaštiti u sklopu naših općih napora u unapređenju poljoprivredne proizvodnje. U uvodniku je naglašeno da biljna zaštita pripada poljoprivrednim granama koje su posljednjih godina iznimno napredovale, pa su mnoge nove, uspješnije i ekonomičnije metode borbe protiv raznih bolesti, štetnika i korova još nepoznate ili su nedovoljno poznate našoj praksi.

Kao što vidimo, uvodnik nije ništa izgubio na aktualnosti.

Prvi broj iz 1958., dakle od prije 50 godina, posvećen je Izvještajnoj službi zaštite bilja u SR Hrvatskoj. Urednik je bio dr. Milan Maceljski. Zanimljivo je da su se tada u organizaciji Izvještajne službe dogodile velike promjene koje su bile povezane s prekidom djelatnosti kotareva – ukinut je rad kotarskih inspektora koji su bili vrlo važan činitelj u provođenju zadataka te službe. Zadaća kotarskih

inspektora dodijeljena je postojećim naučnim ustanovama: za osječki kotar Zavodu za zaštitu bilja Visoke poljoprivredne škole u Osijeku, za kotareve Split i Rijeka Institutu za jadranske kulture u Splitu, a za ostala područja srednje, sjeverne i zapadne Hrvatske ti su poslovi preneseni u Institut za zaštitu bilja u Zagrebu. Autor izvještaja ing. Keglević navodi kako je Služba dobila na kvaliteti jer su se u obradu podataka uključili stručnjaci specijalisti pa tako ističe osobitu zaslugu zagrebačke fitopatologinje ing. Vere Lušin i splitskog entomologa ing. Duška Brnetića. Izvještaj obiluje zanimljivim i važnim podatcima o 141 biljnoj bolesti i 64 štetnika.

Zanimljivo je pogledati kakvim su jezikom tiskani prilozi u spomenutom godištu. Dok su prvi brojevi *Biljne zaštite* iz 1957. tiskani na hrvatskome književnom jeziku, od 1962., očito pod pritiskom Novosadskog dogovora iz 1954., počinje se provoditi svojevrsno izjednačivanje srpskoga i hrvatskog jezika, naravno, na štetu hrvatskoga, pa tako već na naslovnici prvog broja čitamo: januar - 1962. Počeli su se objavljivati i prilozi srpskih autora na srpskom jeziku. Tako je u godištu iz 1968. kao prvi članak u 2. broju objavljen prilog dr. Dušana Čampraga iz Novog Sada pod naslovom IZGLEDI ZA POJAVU OBIČNE REPINE PIPE (*Bothynoderes punctiventris* Germ.) U REJONU VOJVODINE U PROLEĆE 1968. GODINE.

Zanimljiv je prilog ing. Keglevića o Simpoziju o štetama u poljoprivredi uzrokovanim biljnim nametnicima u organizaciji FAO-a. Autor, koji je očito prisustvovao Simpoziju, daje iscrpan prikaz kako procjenjivati štete u poljoprivredi. Nadalje, zanimljiv je članak ing. M. Bedović i dr. M. Maceljskog o tome kako zatražiti savjet stručnjaka. U tekstu se na iscrpan način obrazlaže kako uzimati uzorke bolesti, štetnika i korova te kojim ih sve podatcima treba popratiti. U istom je broju objavljen i popis prvih promoviranih magistara zaštite bilja. Najavljen je i Seminar o zaštiti uskladištenih poljoprivrednih proizvoda.

U 3. broju, koji je izašao kao dvobroj (mart-april - 1968. 3-4), obilje je članaka autora iz cijele tadašnje države pa se može reći da časopis *Biljna zaštita* sve više poprima obilježja jugoslavenskog časopisa. Osim lukove grinje, kontrole pesticida u SRH, traktorskih prskalica sustava Rau-Kombi, inventarizacije kukuruznog plamenca na Kosmetu, prognoze zaštite jabuka na području Kruševca te novosti o sredstvima za biljnu zaštitu, zanimljiv je i popis 82 člana Sekcije za biljnu zaštitu.

Petar MESIĆ, dipl. ing.

Zebra chip ILI PRUGAVOST KRUMPIROVA GOMOLJA?

U *Gospodarskom listu* u 2. broju ove godine kolega Milorad Šubić objavio je članak o krumpirovoj buhi – širitelju opasne bolesti *zebra chip*, što je uzrokuje jednostanični organizam *Candidatus Liberibacter solanacearum*. U njemu